

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТОЧНОСТІ ОЦІНКИ ПРОЄКТНИХ ЗАВДАНЬ СПЕЦІАЛІСТАМИ ІТ-КОМПАНІЙ

Бойко Максим

здобувач вищої освіти

Ушакова Ірина

к.психол.н, доцент

Кафедра психології і соціології

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

У сучасному швидкозмінному світі, точність оцінок проєктних завдань спеціалістами ІТ-компаній визначає не тільки ефективність реалізації проєктів, але й загальну їх конкурентоспроможність на ринку. Психологічні фактори, такі як стрес, мотивація, самооцінка та часові обмеження, істотно впливають на процеси прийняття рішень, пов'язаних з оцінкою завдань, та можуть спотворювати реальну картину необхідних ресурсів і часу для виконання проєктів. Розуміння цих взаємопов'язаних психологічних аспектів і впливу їх на процес оцінювання завдань є критично важливим для розробки ефективних стратегій управління проєктами в ІТ-секторі, що забезпечують не тільки успіх проєкту, але й добробут команди та організації в цілому. Тому в цій роботі ми розглянемо деякі психологічні фактори, які можуть впливати на ефективність роботи фахівців названої вище сфери.

Стрес в робочому середовищі часто призводить до помилок у оцінці складності завдань, оскільки під його тиском спеціалісти можуть вдаватися до спрощених евристик, що знижує точність їхніх оцінок. Стрес може істотно впливати на когнітивні процеси, які задіяні при оцінці проєктних завдань. В умовах високого стресу, як вказує Д. Канеман [1], спеціалісти схильні вдаватися до інтуїтивного, швидкого мислення, що може призводити до помилок в оцінці часу та ресурсів, необхідних для проєкту. Цей психологічний механізм, відомий як «ефект ореолу», може призвести до того, що під впливом негативних емоцій оцінки стають менш об'єктивними.

Мотивація, як внутрішня, так і зовнішня, відіграє ключову роль у залученні спеціалістів до детального аналізу завдань і відповідності запланованих параметрів проєкту його цілям та ресурсам. За даними Д. Аріелі [2], мотивація може формувати поведінку людини навіть в таких технічних аспектах, як оцінка проєктів. Внутрішня мотивація допомагає збільшити зосередженість на деталях та знижує вплив відволікаючих факторів, що підвищує точність оцінок. Зовнішні мотиватори, такі як бонуси за дотримання термінів і бюджетів, також можуть підвищити увагу до деталей оцінювання.

Самооцінка також суттєво впливає на оцінювальну діяльність. Неадекватна самооцінка може призвести як до переоцінки власних здібностей, так і до недооцінки необхідного часу для завершення проєктів, що негативно впливає на планування та розподіл ресурсів. Вона також пов'язана зі сприйняттям ІТ-спеціалістами власних здібностей до виконання завдань. Як вказує дослідження Дж. Джумая [3], недостатня самооцінка може спонукати спеціалістів до надмірно консервативних оцінок, що затримує проєкти, тоді як завищена самооцінка може призвести до недостатнього розрахунку ресурсів, необхідних для їх завершення.

Нарешті, часові обмеження, в умовах яких часто доводиться працювати ІТ-спеціалістам, можуть спонукати до поспішних та необдуманих рішень, що збільшує ризик неврахування всіх потенційних ризиків і викликів проєкту. Дослідження І. Госвами та О. Урмінські [4] показує, що під часовим тиском спеціалісти можуть вдаватися до спрощених процедур оцінювання, що збільшує ймовірність помилок. Це вимагає від команд розробки особливих стратегій для менеджменту часу та ресурсів.

Розуміння цих взаємопов'язаних психологічних аспектів і впливу їх на процес оцінювання завдань є критично важливим для розробки ефективних стратегій управління проєктами в ІТ-секторі, що забезпечують не тільки успіх проєкту, але й добробут команди та організації в цілому.

Отже, значення психологічних аспектів у процесах оцінювання проєктів в ІТ не можна недооцінювати. Розуміння цих факторів може допомогти у створенні більш точних та ефективних стратегій управління проєктами, що забезпечує кращі результати та здорову робочу атмосферу.

Список використаних джерел

1. Канеман Д. Мислення швидко й повільно./ Д. Канеман. – Нью-Йорк: Наш формат, 2017. – 480 с.
2. Ariely D. Predictably Irrational: The Hidden Forces That Shape Our Decisions./ D. Ariely. – Harper Collins, 2008. – 304 с.
3. Juyumaya J. How psychological empowerment impacts task performance: The mediation role of work engagement and moderating role of age. [Електронний ресурс]/ J. Juyumaya// Front Psychologikal. – 2022. Режим доступу: doi: 10.3389/fpsyg.2022.889936 (дата звернення 10.04.2025)
4. Goswami I., Urminsky O. More time, more work: How time limits biases time at soft askscope and project duration./ I. Goswami, O. Urminsky// Judgment and Decision Making. – 2020.– Vol. 15, No. 6. – pp. 994–1008